

عنوان مقاله:

چالش‌های نظری حجاب در ایران پس‌انقلاب: تحلیلی بر رویکردهای موجود از حجاب و عفاف

محل انتشار:

دوفصلنامه اسلام و علوم اجتماعی، دوره 12، شماره 23 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

زهرا آبیاری - دانشجوی دکتری دینی‌پژوهی دانشگاه ادیان و مذاهب

الله کرم کرمی پور - استادیار دانشگاه ادیان و مذاهب

سعید شریفی - استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان

خلاصه مقاله:

حجاب و پوشش در همه ادیان و فرهنگ‌ها موضوعی قابل توجه است؛ چه زمانی که به مثابه امری «طبیعی-زیستی» و محافظت از بدن، بدان نگریسته شود و چه زمانی که همچون مقوله‌ای «فرهنگی-ارزشی»، نشان از باورهای ذهنی و شناختاری، سنت‌های بومی و اعتقادی و همچنین موضوعی نشانه‌شناختی و سمبولیک مورد توجه قرار گیرد. نظر به اهمیت این مسئله، در پژوهش حاضر با روش توصیفی-تحلیلی و با هدف دستیابی به رویکردهای موجود به حجاب و عفاف در ایران، سخنان اندیشمندان این حوزه واکاوی شد. رویکرد سنتی (تعبدی-ایمانی)، رویکرد تبیینی (کلامی-اجتماعی)، رویکرد روشنفکران مذهبی و رویکرد فمینیستی غالب رویکردهای موجود در امر حجاب است. تحلیل‌ها نشان می‌دهد رویکرد فمینیستی با خوانش مبتنی بر انزوا و انتخابگری، افزون بر نقد دیدگاه مسلط، به نفی حدود شرعی و عرفی حجاب قائل است. رویکرد روشنفکران مذهبی، با فروکاستی حجاب به یک امر حداقلی در پوشش، اعتقادی به پیوند میان حجاب و عفاف نداشته و آن را جدای از الزامات اخلاقی، فقهی و حکومتی می‌داند. همچنین نگاه سنتی به مقوله حجاب، با توجه به روند تحولات جهانی و حضور زنان در مشارکت اجتماعی، پاسخ‌گوی مسائل زنان نخواهد بود. درنهایت، رویکرد تبیینی، ضمن تأکید بر حفظ عفت و حجاب عمومی در جامعه، کوشیده است با در نظر گرفتن تحولات جهانی در حوزه مسائل زنان، سیاست‌های معطوف به حجاب در ایران را تا حدودی از چالش‌های برخاسته از دیدگاه‌های رقیب دور نگه‌داشته و بر استدلال‌ورزی دینی از امر حجاب در اذهان عمومی پای فشرد.

کلمات کلیدی:

حجاب، عفاف، رویکرد تبیینی، رویکرد فمینیستی، رویکرد روشنفکران مذهبی، رویکرد سنتی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1146537>

